

Kracht van Oost 2.0

Open Regio Achterhoek

Open voor samenwerking en innovatie

De Achterhoek is een regio waar de kwaliteit van wonen, werken en leven hoog is. Het is van oudsher een regio met veel netwerkkracht, met 'korte lijntjes'. Al jaren laten we in de Achterhoek zien dat innovatie niet per se grootstedelijk is, maar ook hier, juist hier hand in hand gaat met verduurzaming en brede welvaart. Vernieuwing in de regio vindt niet alleen plaats in de maakindustrie, maar ook in de landbouw en gezondheidszorg. De Achterhoek is ook een regio die open staat voor bestuurlijke vernieuwing, voor de kracht van samenwerking. Voor nieuwe inwoners. We zoeken daarom actief verbinding met andere regio's en partners om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. We nodigen iedereen om samen met ons op te trekken, om te leren en te experimenteren. Wanneer we regio-overstijgend onze ruimte, kennis en middelen delen, bereiken we meer! Deze tijd vraagt om de Achterhoek, de ideale experimenteerregio. Kracht van Oost 2.0 biedt hiervoor een grondige onderbouwing en mooie bevestiging.

Door de coronacrisis ervaren steeds meer mensen in Nederland het belang van brede welvaart. De Achterhoek is daarmee door velen ontdekt als een regio waar het vestigingsklimaat gunstig is. We zijn op dit moment een regio in transitie, een regio waar groei en krimp hand in hand gaan. We zijn een regio waar mensen zich willen vestigen, waar we een oplossing kunnen bieden voor de krapte op de woningmarkt elders in het land, waar we met oude en nieuwe bewoners samen de tweedeling in Nederland willen beslechten. Door de Achterhoek dichterbij te brengen, brengen we ook Nederlanders dichterbij elkaar. Om dit momentum te benutten, onze kwaliteiten te behouden en economisch te groeien hebben wij de kracht van Oost nodig. Wij willen ons verder ontwikkelen, onze bijdrage aan de rest van Nederland vergroten. Hoe regionaal geworteld we ook zijn, we willen onze vleugels verder uitslaan, over de regio-grenzen kijken en een schaa sprong maken. En dat kunnen we niet alleen.

Vraag en aanbod grensoverschrijdende samenwerking

Netwerkkraacht Achterhoek

Kracht van Oost 2.0 onderstreept het belang van netwerken voor de toekomst van Oost-Nederland. Mensen, bedrijven en regio's die zich met andere partijen verbinden worden deel van een groter geheel, vullen elkaar aan en staan samen sterker. Dankzij ons naoberschap weten we dat in de Achterhoek al eeuwenlang. De ambitie van de Achterhoek is om dat netwerk te vergroten en ons meer te verbinden met Oost-Nederland, maar ook met andere delen van ons land en onze oosterburen. Het gaat ons daarbij in eerste instantie om het verder intensiveren van relaties op het gebied van economie, onderwijs en arbeidsmarkt.

Vraag en aanbod:

Wij zetten ons ervoor in om de netwerkkraacht in Oost in de breedste zin van het woord te versterken! Denk aan gezamenlijke kennisontwikkeling rond 'smart industry' en landbouw (bijvoorbeeld met het noordelijk Ruhrgebied en het Münsterland), uitwisseling met hbo- en wo-instellingen in omliggende regio's (zoals

de HAN, Saxion, de UT en de WUR) en afstemming en samenwerking bij het aantrekken van technisch en ICT-talent (met de arbeidsmarktregio Arnhem/Nijmegen). Elk vraagstuk vraagt om verschillende partners en regio's, waarbij wij in de Achterhoek in de startblokken staan om elke samenwerking open aan te gaan.

Positionering Achterhoek

De Achterhoek is een belangrijk onderdeel van de ruimtelijk-economische structuur van Oost-Nederland. Het ligt centraal in de verbinding tussen Noord- en Zuid-Nederland, en tussen West-Nederland en Duitsland. Zowel in deze grensoverschrijdende verbinding als in de verbinding tussen stedelijk gebied en plattelandsgebied. Het is daarvoor van belang dat de bereikbaarheid tussen de steden en het platteland op orde is. Zowel binnen als buiten de regio en ook grensoverschrijdend. De synergie tussen stad en platteland wordt steeds sterker, zo blijkt uit Kracht van Oost 2.0 – en dat biedt kansen voor verbetering. Daarnaast biedt de Achterhoek kansen om de samenwerking met Duitsland verder te versterken, zoals dat gebeurt via het Grensland College.

Vraag en aanbod:

De Noord-Zuid-as van Zwolle tot Arnhem/Nijmegen is een belangrijke ruggengraat voor Oost-Nederland. De as kruist de West-Oost as, die de Randstad met Noordrijn-Westfalen verbindt en die cruciaal is voor de Nederlands-Duitse economische betrekkingen. De Achterhoek is in dit assenstelsel één van de verbindende schakels. Wij vragen om Oost-Nederland dan ook vanuit alle

windstreken te beschouwen en de kracht van het landsdeel als geheel te benadrukken. Wij kunnen bijdragen aan de synergie tussen de stedenrij op de verticale as en de sterke maakindustrie en landbouwsector op de horizontale as. Bovendien vormt de Achterhoek de verbindende schakel bij intensieve verbindingen tussen Twente, Arnhem-Nijmegen en de Duitse economie.

Innovatie Achterhoek

Oost-Nederland heeft het karakter van een toegepaste kennis- en kunde-economie met een aantal specifieke onderzoekspecialisaties. Deze liggen op het snijvlak van (1) gezondheid & gezondheidszorg, (2) duurzame voeding en (3) complexe materialen en productie. Uit de Achterhoek Monitor, die parallel aan het onderzoek Kracht van Oost 2.0 is ontwikkeld, blijkt dat de regio sterk is op het gebied van voedingsmiddelen en industrie. Kracht van Oost 2.0 stelt ook dat het ecosysteem en de 'governance' rond innovatie versterking behoeft. In de Achterhoek brengen we dat al in de praktijk en kijken we kritisch naar verbetermogelijkheden. Daarom brengen we op dit moment samen met de HAN het regionale ecosysteem in beeld met als doel leemtes op te sporen. Ook stimuleren we actief dwarsverbanden ('crossovers') tussen bedrijven, zowel in het grootbedrijf als in het MKB, en tussen sectoren.

Vraag en aanbod:

Voor een succesvol innovatiebeleid en het maken van een schaa sprong is 'relatedness' van activiteiten nodig. Zo kan bijvoorbeeld samenwerking tussen Food Valley en de Achterhoek in voedingstechnologie (zoals

eiwittransitie) voor beide regio's meerwaarde opleveren. Ook willen we de euregionale samenwerking rond innovatie versterken, door samenwerking met het Münsterland en het noordelijk Ruhrgebied te zoeken.

Wij zijn een voorbeeldregio voor innovatie, met drie cruciale hotspots. Je vindt in de Achterhoek de kracht van Oost-Nederland als het ware 'in het klein'. Het betekent dat we voor andere regio's ook als proeftuin kunnen dienen om samen te experimenteren, leren en innoveren.

Dat gebeurt al op verschillende plekken, zoals bij het CIVON in Ulft en bij agro-innovatiecentrum De Marke in Hengelo, innovatiecentrum voor de kringlooplandbouw van de toekomst (samen met Wageningen Universiteit). Wij staan open voor proeftuinen met andere regio's.

Van oudsher is ons Achterhoek netwerk gericht op naoberschap, maar we laten tegelijk zien met onze mondiaal werkende industriële bedrijven (zoals Nedap, Reiger Suspension en Royal Pas Reform) dat 'global' en 'local' heel goed samen gaan. Op het gebied van digital shoring, via bijvoorbeeld 3D metaal printen is de Achterhoek koploper in Nederland en liggen er kansen voor verduurzaming en digitalisering. Ook op het gebied van preventie loopt de Achterhoek voorop met haar netwerkaanpak. Met bijvoorbeeld het kavelmodel wordt innovatief samengewerkt aan het bevorderen van geluk en gezondheid voor alle inwoners.

*Zwier van der Vegte,
agro-innovatie-
centrum De Marke,
Hengelo Gld.*

Vraag en aanbod kwaliteit van wonen, werken en leven

Bereikbaarheid Achterhoek

Door de coronacrisis komt het platteland bij steeds meer huishoudens als woongebied in beeld. In veel beroepen is enkele dagen per week thuiswerken het nieuwe normaal – en met ruimere woningen en lagere woonlasten is de Achterhoek een aantrekkelijke regio. Kracht van Oost 2.0 constateert ook zonder de coronacrisis al een toename van verhuisbewegingen naar de groene gemeenten in Oost-Nederland, met name bij senior-kennisswerkers. Om de Achterhoek beter met de buitenwereld te verbinden, blijven investeringen in fysieke bereikbaarheid cruciaal, zowel met de auto als met openbaar vervoer. Ook hier is 'verbinden' het toverwoord, zowel buiten als binnen de regio. Breng de Achterhoek dichterbij!

Vraag en aanbod:

Extra aandacht voor infrastructurele lacunes over de weg (zoals de A18) en het spoor (denk aan het ontbreken van dubbelspoor tussen Doetinchem en Arnhem) is hard nodig. De komst van een RegioExpres kan de reistijd tussen de Arnhem Centraal en de Achterhoek met bijna een kwartier verkorten – een enorme tijdwinst

voor pendelaars uit beide richtingen. Daarnaast is het ook hier belangrijk om oog te houden voor de aansluiting van de West-Oost as op de lijn Zwolle-Nijmegen. Dit door de aansluiting van Dieren en Zutphen als knooppunten voor de Achterhoek te optimaliseren.

Vraag en aanbod:

Ook de fijnmazige bereikbaarheid binnen de regio blijft een punt van aandacht, evenals de optimale digitale bereikbaarheid die daarvoor nodig is. De Achterhoek maakt zich

sterk voor MaaS: de ontwikkeling van een slimme app die al het regionaal vervoer aan elkaar knoopt en voor de oprichting van de Achterhoekse Deelvervoer Coöperatie.

De driehoek 'Deventer-Doetinchem-Arnhem' wordt aangemerkt als een kansrijke woonregio, waarbij ook gepleit wordt voor een 'bypass' van de A50 tussen Zwolle, Deventer en Doetinchem. In de Achterhoek herkennen we ons in deze analyse

en werken we graag samen om de regio binnen de pendelcirkel van andere delen van Oost-Nederland en de Randstad te brengen. Daarnaast is de verbetering van het openbaar vervoer voor pendelaars van cruciaal belang.

*Toekomstmuziek -
RegioExpres
Arnhem-Doetinchem*

*Fijnmazige
bereikbaarheid via
app en elektrische
deelfietsen*

Arbeidsmarkt Achterhoek

In Kracht van Oost 2.0 wordt gesteld dat ons werk steeds kennisintensiever wordt, terwijl middelbaar en hoger opgeleiden – zeker zij die werkzaam zijn in de techniek en de ICT – bereid zijn om langere reistijden voor lief te nemen. Een aanbeveling van het rapport is dan ook dat arbeidsmarktregio's meer met elkaar moeten samenwerken of zelfs integreren. Een eyeopener die inspireert voor de toekomst.

De Achterhoek zet zich in om het toekomstige tekort aan werknemers integraal aan te pakken. Door jongeren binnen de Achterhoek beter perspectief en aansluiting op de arbeidsmarkt te bieden en door meer mensen vanuit heel Nederland een aantrekkelijke toekomst in de Achterhoek te bieden. Vanuit de Achterhoek willen we ons daarnaast blijven inzetten op kansengelijkheid in het onderwijs en onze leercultuur.

Vraag en aanbod:

De Achterhoek onderzoekt graag de mogelijkheden voor een sector- of regio-overstijgende aanpak voor de arbeidsmarkt, zeker omdat de behoefte aan personeel in de maakindustrie, techniek en zorg de komende jaren alleen maar groter zal

worden. Dit sluit aan bij de werkwijze van het Grensland College, waarbij onderwijsinstellingen en regionale werkgevers grensoverschrijdend onderwijs aanbieden, gericht op deze behoeften.

Verbinding met de arbeidsmarktregio Arnhem/Nijmegen is een belangrijke speerpunt. Niet alleen voor mensen die al werken, maar ook voor stagiairs en afstudeerders. Zo heeft de Achterhoek met zijn SmartHub, waarbij 170 werkgevers aangesloten

zijn, een unieke vacatureportal met tal van stageopdrachten en mogelijkheden voor jongeren om hun bedrijf in de Achterhoek te starten. Het inzetten op meer en beter pendelverkeer tussen beide regio's levert aan beide kanten voordelen op.

De Achterhoek heeft al veel ervaring met om- en bijscholing. Volgens ons is het goed om ook de netwerkkracht van werkgevers te vergroten. Het gaat dan niet zozeer om het vinden, binden en boeien van de juiste arbeidskrachten, maar veeleer om de

houding van werkgevers hierin. Zijn hun bedrijven voldoende aantrekkelijk voor talent buiten de Achterhoek? Wij roepen de werkgevers op om daarover met elkaar in gesprek te gaan.

Circulaire Achterhoek

Net zoals in de rest van ons land staat het Achterhoekse platteland voor een grote transitie. Steeds meer ruimtelijke belangen en claims botsen met elkaar. Het gaat niet alleen om de transitie van de landbouw naar kringlooplандbouw, maar ook om wijzigingen in het natuurlijke ecosysteem (zoals water, lucht, natuur en landschap) en ruimte voor duurzame energieopwekking en klimaatadaptatie. Met Cirkelregio Achterhoek en aangesloten bij Circles willen we onze bedrijven steeds meer circulair laten opereren. De Achterhoek werkt op de korte ketens al steeds meer circulair, onder meer in het platform Achterhoek Food. In Kracht van Oost 2.0 wordt de circulariteit van ons voedselsysteem als sterk punt benoemd.

Daarnaast zien wij het Achterhoekse platteland als belangrijke troef in vergelijking met de meer verstedelijkte regio's van ons land. Door de coronacrisis met een toename van binnenlandse vakanties als gevolg, zijn nog meer Nederlanders de schoonheid van de natuur, het landschap en de dorpen in onze regio gaan waarderen. Dat levert naast kansen voor de Achterhoek als woongebied ook mogelijkheden op voor het verder uitbouwen van toerisme en recreatie in de regio.

*Fleur Brinke,
manager Vereniging
Vruchtbare Kring-
loop Achterhoek en
Liemers*

Vraag en aanbod:

Er is pas écht sprake van circulariteit als ook middellange en lange ketens in beeld komen. De Achterhoek levert graag een bijdrage aan het verder circulair maken van ons voedselsys-

teem en nodigt partijen van buiten uit om in onze regio hun ervaringen te delen, te leren en kringloopprojecten te ontwikkelen.

Volgens Kracht van Oost 2.0 ligt er groeipotentie voor de Achterhoek in de persoonsgerichte activiteiten, waartoe ook cultuur, toerisme en recreatie behoren. Dit zien we als een nieuwe kans om werk te bieden aan lager opgeleiden die in de

voortschrijdende kenniseconomie steeds meer in de knel komen bij het vinden van geschikt werk. Door met onze partners meer in te zetten op toerisme en recreatie kunnen we bijdragen aan een Achterhoekse economie waarin iedereen meedoet.

Brede welvaart Achterhoek

In de Achterhoek beseffen we al langer dat er meer in het leven is dan alleen geld verdienen – ook immateriële factoren als het woonklimaat, de sociale relaties en de aanwezigheid van groen doen ertoe. Oost-Nederland scoort bovengemiddeld goed op het gebied van kwaliteit van leven en binnen ons landsdeel scoort de Achterhoek hoog. Daar zijn we trots op!

Niet voor niets vormt deze 'brede welvaart' de leidraad van onze Achterhoek Visie 2030: 'smart economy' en 'smart living' moeten wat ons betreft telkens met elkaar in balans zijn. In onze regio is het goed wonen, goed werken en prettig recreëren. Dat is een waarde die steeds belangrijker zal worden, daarvan zijn we overtuigd. Om ervoor te zorgen dat de brede welvaart hoog blijft, zijn er wel enkele aandachtspunten.

We willen onderzoeken waarom de werkzekerheid voor WW'ers in de Achterhoek achterblijft bij andere

regio's, zoals Kracht van Oost 2.0 stelt.

Er is sprake van groei en krimp in de Achterhoek. Zowel transformatie van bestaand vastgoed op het platteland als bouwen in de stedelijke

gebieden verdienen aandacht en middelen. Evenals het toekomstbestendig maken en verduurzamen van bestaande woningvoorraden.

We willen meer mogelijkheden bieden en krijgen voor groepen op de woningmarkt, met name voor jongeren, senioren en nieuwkomers. Daartoe geven we ruimte aan nieuwe woonconcepten – denk aan

de Uuthuskes (kleine flex-huurwoningen voor jongeren met een tijdelijke woonvraag) in kleine kernen – en willen we pionieren en vooroplopen bij het 'wonen van de toekomst'.

Babet Bollen
(23), toekomstig
bewoonster
Uuthuske Lintelo

8RHK ambassadeurs
Raadhuisstraat 25
7001 EX Doetinchem

T +31 314 32 12 00
E info@8rhk.nl
W 8rhk.nl